

«Σεβάς Χανούμ, η ιστορία μιας τραγουδίστριας του '50»

Σκηνοθεσία:

Κωνσταντίνος Ρήγος

Σκηνογραφία:

Κωνσταντίνος Ρήγος,

Μαίρη Τσαγγάρη

Κοστούμια: Έλενα

Παπανικολάου

Παίζουν: Κωνσταντίνα

Μιχαήλ, Γιάννης

Τσεμπερλίδης

Τη «Γυναίκα της Πάτρας» του Γιώργου Χρονά πρέπει να τη θυμάστε. Και για τη λαμπρή υποκριτική δουλειά της Κοκκίδου στον ρόλο της ωραίας Πανωραίας, αλλά και για την τόσο γόνιμη και αποτελεσματική μέθοδο της μετατροπής μιας ειδικής περίπτωσης σε γενικού ενδιαφέροντος ιστορία, που χρησιμοποίησε ο συγγραφέας του έργου, Γιώργος Χρονάς. Αυτή η σχέση του ειδικού και του γενικού είναι πρόβλημα προς λύση για κάθε καλλιτέχνη, είτε αυτός είναι λογοτέχνης είτε ζωγράφος. Αν μπορεί να βγει συμπέρασμα από την εμπειρία όλων όσοι προσπάθησαν να λύσουν αυτό το πρόβλημα, έτσι πρέπει να ηχεί: η λεπτομερής, η ακριβής αναπαράσταση

του ανεπανάληπτου ειδικού χαρακτήρα της κάθε ανθρώπινης ύπαρξης δίνει τη δυνατότητα της μεγαλύτερης γενίκευσης, της πιο ολοκληρωμένης γενικής εικόνας. Εξάλλου, όπως στην πραγματικότητα ο άνθρωπος είναι ταυτόχρονα προϊόν και αντανάκλαση της εποχής του, έτσι και στην τέχνη μέσα από τα πετυχημένα ανθρώπινα πορτρέτα προβάλλει ο Χρόνος.

Έτσι γίνεται και στο έργο του Γιώργου Χρονά «Σεβάς Χανούμ, η ιστορία μιας τραγουδίστριας του '50». Αναλύστε τον τίτλο. Το χαρακτηριστικό όνομα σημαίνει το ειδικό στοιχείο, το «μια τραγουδίστρια» παραπέμπει στη γενική κατηγορία, η συγκεκριμένη χρονική σήμανση δηλώνει την άρρηκτη σχέση της βιογραφίας με το κοινωνικο-ιστορικό φόντο. Όπως στη «Γυναίκα της Πάτρας», έτσι και σ' αυτή τη δουλειά, ο συγγραφέας βασίζεται στις συνεντεύξεις των ηρώων του, καταγραμμένες σε μαγνητόφωνο από τον ίδιο, στοιχείο που διαφοροποιεί τα κείμενά του από τα φαινομενικά όμοια θεατρικά πορτρέτα της Σωτηρίας Μπέλλου και της Ευτυχίας Παπαγιαννοπούλου.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski

@philelefttheros.com

Ο σκηνοθέτης Κωνσταντίνος Ρήγος και η πρωταγωνίστριά του Κωνσταντίνα Μιχαήλ κινούνται επαγωγικά κατά τη διαδικασία της ανάπλασης της μορφής της Σεβαστής Παπαδοπούλου, αντλώντας υλικό από την ελληνική πραγματικότητα των δεκαετιών στην οποία επικεντρώνεται η αφήγηση, από το είδος της μουσικής το οποίο υπηρέτησε η Σεβάς Χανούμ, από τη φωνή που τρεμοσβήνει στις ελάχιστες ηχογραφήσεις. Η πλαστική πειστικότητα της ηθοποιού λειτούργησε ως εισαγωγή στην παρουσίαση της ηρωίδας της. Η αξιοπρέπεια και η περηφάνια στη στάση του σώματος, αλλά σε συνδυασμό με το άστατο βήμα του ταλαιπωρημένου ανθρώπου, η «αμαζόνα», η Μακεδόνα Σεβάς και το μοναχικό, ξεχασμένο πλάσμα που κάθεται μπροστά στον δημοσιογράφο. Μετά προσέχουμε τη φωνή που κάποτε μπορούσε πολλά, αλλά δεν μπορεί πια. Η Κωνσταντίνα Μιχαήλ παίζει μια ζωή συμπυκνωμένη στη συγκεκριμένη στιγμή της συνέντευξης, όπου η αναδρομή στα νιάτα, στα χρόνια της επιτυχίας και του έρωτα δίνονται πάντα μέσα από την τελική κατάληξη. Το παίξιμό της είναι απόλυτα ορ-

γανικό, μέσα στις συνθήκες της υψηλής θεατρικής συμβατικότητας που δημιουργεί «γύρω της» ο σκηνοθέτης. Ως ένα από τα στοιχεία αυτής της συμβατικότητας μπορεί να αναφερθεί η σκηνική «υλοποίηση» του δημοσιογράφου (Γιάννης Τσεμπερλίδης) και η ανάθεση σ' αυτόν του επιπρόσθετου λειτουργικού ρόλου του μουσικού και «εικαστικού» σχολιαστή της αφήγησης της κεντρικής ηρωίδας. Έχω την εντύπωση ότι η αιτία αυτής της εικαστικής δραστηριότητας, δηλαδή της «χαρτογράφησης» της αφήγησης της Σεβάς με την κιμωλία στο πάτωμα και στους τοίχους του σκηνικού χώρου, ήταν αποτέλεσμα κάποιου «horror vacui», φόβου του κενού, που κατέβαλε τον

σκηνοθέτη. Όμως η Κωνσταντίνα Μιχαήλ ήταν υποκριτικά αυτάρκης και γέμιζε τη σκηνή με την παρουσία της, και η ιστορία της Σεβάς ήταν τόσο ενδιαφέρουσα που τα πιο πάνω προσθετικά στοιχεία δεν ήταν απαραίτητα.

Ένα κοινό γνώρισμα των βιογραφιών πολλών παλιών αστέρων του λαϊκού και του ρεμπέτικου τραγουδιού είναι ο συνδυασμός των μεγαλείων που έχουν φτάσει, της λατρείας που έχουν ζήσει, με τα πικρά αποκαΐδια της μοναξιάς, της εγκατάλειψης, των στερήσεων στο τέλος της ζωής τους (στα σκηνικά της παράστασης τα τελευταία αποδίδονται με τα κάρβουνα και τα πένθιμα στολίδια του χριστουγεννιάτικου δέντρου). Τα ρεμπέτικα και τα λαϊκά τραγούδια ήταν τόσο σημαντικά στην κουλτούρα του νεοέλληνα που ο κόσμος πραγματικά προσκυνούσε τους δημιουργούς και τους εκτελεστές, όμως αυτές οι κορυφώσεις είτε εναλλάσσονταν είτε συνυπήρχαν με τα δραματικά συμβάντα της προσωπικής και της καλλιτεχνικής τους πορείας. Και ως φόντο, πάντα, οι δραματικές περιπέτειες της ελληνικής ιστορίας.